

ПАРТИЙЖИ АМЫДЫРАЛ

ПАРТБЮРО КЕЖИГҮННЕРИНИҢ ХАРЫЫСАЛГАЗЫН БЕДИДЕР

15 кижиден хей кезигүнерлерл партия организациаларына партбюроларын тургузары СЭКП-ниң Уставында көрдүнгөн. Оларнын составы организациалары кезигүнерлерин санынча хамааржыр. Партбюро болза бүгү кезигүнерлерин хурадалары арасында уениң чутула айттыргаларын коллективтиг шийтирелер, ажылда четпестерин чайладырмаче улаанга боттут хем-четегерин ап турар. Ичинчагыт организациалары бүгү ажыл-чорудаларынын талазы-биле партбюро кезигүнери белик харыысалгаыт болур.

Барым-Хемчик районун «Большевик» колхоз-агыл арте-дектел партбюро (секретары эш Бойду) бодунуң ажылын азеэн бе-дик деневде тургускан. Оң кезигүнери эштер С. Норбу-Самбуу, Доуама, Дагым олар боттарынын харыылаар ажылдарын арасында хуваажып алган, олар партия организациаларынын ажыл-чорудаларына коллективтиг ууртулаганы боттадырып, колхоз бодуругазына хөгжүдөр херекке коммунистерин болгаш бүгү колхозчу массаларын күжүн сырый организастап турарлар.

Амлык коммунист, Эрг-Барлык колхоз Советтин даргазы эш С. Норбу-Самбуу бюро кезигүнерлеринин ажыл хуваажызын боттадырып, колхозчу бодунуң туудут, сууржулга ажылын ууртуларын харылаан турар. Тууду-жугар ортузунда партияжи-полит-тиктиг ажылдын эки тургустуна-нынан болжол бо чылын туудут мажы белетээр планын 128 хуу күтүстеп, туудулаар планында көрдүнгөн туудулаары боттадырып дөш хайнымшынын ажылдан турарлар.

Болжолдуларын културтуг ам-дырал-чуртталганын деневде бе-дидер, СЭКП обкомунун бешки бол-гаш СЭКП Барым-Хемчик райко-мунун ийги плануларынын шийти-рилери амдыралга боттадырып дөш эш Норбу-Самбуу чутула-дугу ажылдан келген. Эч эки аргы-ше-вер суур дөш, болжол-бооперация кезигүнерлерин удегерин чуртталга бешки дөш социалисттик чарыш-тыг бирги кыртал түнелинде «Большевик» колхоз району бирги черин чаалап алган.

Эш Норбу-Самбуу колхозчу суу-руу улам ийи чыгайжык, ону ногаанчар амдыга кыртал ко-митеттеринин кезигүнерлерин, бүгү чуртталгаларынын күжүн сырый организастап турар. Суурун ам-жыч чонвары бо чылын 800 дес мжн олутуру планын тургаш, 2100 ажыг дөштү олутурунгар. Чүгө колхозтуң ууртулар арасында ча-нында белик 260 ажыг дес язы-бур мжнтар олутурунгар. Ол бүгү ногаан уруштерин ажалгазын ба-тай эвес организастаттыган.

Партбюрунун кезигүнери эш Нор-

бу-Самбуу партияжи чутула даал-галарын ак-сеткидиг күтүсепин ту-рар. Соолту үдө ол бюрога болгаш коммунистерин хураалына чута-лажыры-биле суур чаагайжыла-жынын, коммунистерин партияжи даалгаларынын күтүсепинин дугайында айттыргаларын белеткө-ринге иденейлиг киришкен.

Район болгаш колхоз Советтин до-путалы, колхоз Советтин даргазы амжыл хуваажызын ол үдөгөрлөп боттадырып турар. Чер-чер Совет-теринге өрткөн согулдалардан бээр Эрг-Барлык колхоз Советтин орга-низас-массалыг ажылы көскүзү-би-де экжизен. Оң ууртулаганында турар култура-чырыдышкын болгаш хей-ниги организациалар-нын ажылында чамдык чедикши-нер илереп турар. Ичинчагыт Эрг-Барлык колхоз клуб РОФСР-ниң култура-чырыдышкын албан черлеринин көрдөзгөни ийги черин азеэст, 10 муң рубльдин өр-тектиг чүдүдери-биле шийткен.

Партбюро кезигүнери-биле амжыл соолту үдө Кызыл-Махалык МТС-тиң партия организациаларында (секретары эш Белокоптов) база дика экжизен. Парторганизация бюрунун болгаш коммунистерин хурадаларын план боттадырып чым-дырып, партияжи амдыралга хол-башкан чутула-чутула айттыр-галарын оларга шийтирелер келген.

Ол парторганизациянын секретарынын ораакчызы, партбюро кезигүнери эш Белокоптов бодуругазы талазы-биле бодунуң белик ин-дустриалтиг чорун илерепин турар. Оң электеки саналы-биле механиз-аторлар амжыл шагынын соолуде артык шактарда амжылдан тургаш, тракторларын, колхоз амжыл-агыл машиналарын септелгезиниң тем-пийин дика дүгөдөткөн, МТС-тиң техниказын чотуур үдөни эки шы-нарыг септеттинген чорук район-нуң колхозтарынын тараа култу-раларынын талазы-биле чакы хову амжылдарын белик агрохеликтиг негеделер боттадырып апрель 30-де доозарын хандырган.

Бо херекке партбюрунун ролу улау. Ол бодунуң үнүшүгүнүг ху-радаларын эи-не баштай практика-лаан. Апрель 22-де «Совет Тыва-ның 5 чымы» колхозтуң хову тур-лаанга болган бюро хураалы чакы хову амжылдарынын чорудалары-нын дугайында трактор бригаданын бир бригадир эш Белокоптов илеткелдин динчап чутаалашкан, хову амжылдарынын баштайгы хү-неринде бригаданың-даа, колхозтуң баштаар черинин-даа талазынга турган чамдык четпестерин чайла-дырынга улау-биле дугаалан.

Ол мжнкар хураалы «ВЛКСМ»

30 чымы» колхозта партбюро база чоруткан. Хову амжылдарынын баш-тайгы хүнеринде колхозтуң агро-ному болгаш хову бригаданын бир бригадир эш Сокур-оолдун илет-келдин бюро динчап чутаалашкан, сепкаларда тракторлар четче хан-дыртышкан, трактор бригаданын автомашиналар, тергелгиз аъттар быжыгатышкан, амжылчын күжү чедиппес чоруту шынгым илерет-кен. Бюрунун шийтирелер күтүсепи-рин дөш колхозчулар, коммунист эш Н. Бууларын трактор брига-данын механизаторлары хайным-шынын амжылдан эгелзөн. Олар колхозтуң тараа култураларынын тарылгазын беш-ле хонукта чорут-кан, районда эи-не баштай дооскан-нар.

Индиг болза-даа партбюро кези-гүнери-биле амжыл районун чам-дык партия организациаларында ам-даа четпес тургустуган. Чижээ, Ак-Довурак, ботуругазында парт-бюро секретары эш Туницынын негедел чотундан бюро кезигүнери эш Раев лекция пронагадан хары-лаар хуваажылы тургаш, калды-даа амжыл кылбаан. Ол организа-циянын секретарынын ораакчызы, бюро кезигүнери эш Серен-Доржу амжылга эирик үнүп турган фа-ктылар бар. Эш Туницын партия-нын Уставын хамдык, январдан март айның төнчүгүнө чедир пар-тия хурадаларын чымдырбаан бол-гаш дөрт айлар дүгүзүндө план чөк амжылдан келген.

Партбюро кезигүнери-биле амжыл «Совет Тываның 5 чымы» колхозтуң партия организациаларында база багай тургустуган, бю-рунун чамдык кезигүнери ботта-рынын харылаар амжылдарын белик билибес болганнар. Ол мжнкар рай-ко-мунун партбюро секретары эш Мөнгө-Байыр бюрунун хурадаларын соолту үдө чамдык-даа улаа чым-дырбаан, оң чамдык кезигүнерин белик танымас турган чорук ол партия организациаларынын амжы-лын четпесин херевизен.

Партия организациаларынын мурунда кол соолуга болза парт-бюро кезигүнери-биле амжылда ү-дөни мжнкар четпестерин дарый чайладып тургаш, СЭКП-ниң элзет-кен XXII съездинин төгүлүт шийти-рилери амдыралга ботта-дырыпче массаның күжүн сырый организастаары болур. Партияжи-организастыг болгаш масса-полит-тиктиг амжылдарын амжыл-агыл айттыргалары-биле мжн дүштүр-бушаан, партиянын денянын, кол-лективтиг ууртулазын боттады-рынгы партбюро кезигүнеринин харыысалгазын улам-на белидери чутула.

Н. ОЧУР-ОЛ,
СЭКП Барым-Хемчик райкомунун организациалары ортегелчиги.

Төрзөн чуртка хөй дүк дээш

Бедик хүлээлге

Сүт-Хөл районун «Бора-Тайга» колхозунун колхозчуу О. Кыдыр-оол инитиниң малын малдар дөш күзелин артель баштаар черинге илереткен. Баштаар чер оң күзе-лин хандырып, 1954 чылдан эге-леп хөй малдарын ажа дааскан.

Амжыл каларын ол күзелин ам-жыл хуваажы ап, баштайгы хүнер-ден эгелзеш-ле кымылхай амжыл-кап, төрөн колхозунун хөй ам-жыл сайырадырынын херевте бо-дунуң салымшынын кырып, чыл бүгүдө 300 ажыг баш чаш малды өстүрүп турар.

Оң баштайгы хуваажы алганы 300 баш төрүр хойлары 1950 баш чедир өскөн. Эрткен 1958 чылда 296 хойлардан 308 хураганнарын ол калган ап, артелин мурна-кы малчыларын бирзези бол-ган. Оң ийи хөй бүрүзүндө 2-кү дүктү кырып ап, социалист хуваажыны күтүстеп.

Эш Кыдыр-оол Чечектигин Ор-та-Ойда кыштагы бодунуң күжү-биле туудуп алган болгаш оң сеп-телгезин чыдык-на кылып турар. Кыштагда ийи чуртталга бажына-рын, чаш хураганнарга дөрт чымыг калжаралын, чаагад 500 хөй кирер бир кажанын туудуп алган.

Мурнакчы хойжу СЭКП-ниң XXI съездинин төгүлүт документле-рин ханык-биле өөренип турар. 1959 чылда 100 төрүр хойдан 130 хураганнарын азырын болгаш хөй бүрүзүндө 2—2,5 кү дүктү кырып аларын ол хуваажы. Ам херек кырында 205 хойдан 212 хураганнарын алган болгаш дөк кы-рылганында белеткен, 20 кү чы-лын түдөндү дүктү чымып алган.

Артелин малчыларынын ор-тузунга агитас-массалыг амжылды ол эки чорудуп, партия организациаларын иденейлиг агитаторла-рынын бирзези болуп турар.

Н. ЧЫРТАКПАН.

«Бурунгаар» колхозта

БУЛУН-ТЕРЕК. (Телефон-биле). Чаа-Хөл районун «Бурунгаар» колхозунда (даргазы эш Дайгыр-аа) хөй кыргыздары эгелер берген. Баштайгы хүнерде хойжулар Ми-хит-оол, Бүрбей оларын коданна-рында 500 хире хойну кыргызда-зын чоруткан. Хөй бүрүзүндө 1,300 кү дүктү кырган.

Чээрбей дөрт хачылы 2 электр-агрегаттарын амжылды Михаил Суудуй эки башкылар турар. Оң ийи Иргит Суудуй колхозун баштаар чери кыргыздарын органи-зацын кылдып токулаан. Хөй-жугар ортузунда өскү агитация, масса-политтиктиг амжыл эки тургус-туган.

Ол колхоз 11 муң хойну дүгүн кыргыткан. Хойжулар инитиз-биле 60 чымын хөй санында 2 кило-граммдан өвөш эвес дүктү амыр соолуганы салган.

Узбек, ССР. Бухара районунда газыг чери амжыт. ханы Узбекстанга улау газ удегери тургузар аргы-на. Бухараның газыгта үндөстөткөн эи-ресте-тиганы, химияны чаа-чаа бодуругазыгын туткан ту-рар. Газ тымыжын чеди чымын төнчүгүнө чедир 18 мжлкард 300 миллион кубометр чедирги турар (1958 чылда 180 миллион кубометр турган).

Мубарек — Сталинабад — Ташкент — Чимкент — Фрунзе — Алма-Ата, Газлы — Челябинск, Газлы —

Свердловск аразыгга газ ламчыдыкчаларын туларын чеди чыл планында көрдүнгөн. Амгы үдө Джаржак — Бухара — Ташкент аразыгга газ ламчыдыкчаларын ту-руп турар. Бойдус газын Бухара, Каган хойлар ал-ган болгаш Улау Октябрьниң 42 чыл оюнга чедир газ Самаркандага база бар болур.

Чурукта: Джаржак — Бухара — Ташкент аразыгга газ ламчыдыкчаларын тудуунун бир үнөстүгүндө, СЭА-ниң фотохрониказы.

МАЛЧЫННАРЫНЫҢ ХУРАЛЫ

Эрзин районун «Мерен» колхозунун малчыларынын чоокта чаа хураалы болган. Инитиниң мал ам-жылынын бажылыгын болгаш мал-чыныларын соолугаларынын дугайында колхоз даргазы эш Айды-оолдун илеткелдин хураалга чута-лашкан. Малчылар майнын бирги чартыгында чедир 5070 төрөн хой-ларын 5081 хураганнарын, 1376 өшкүлеринин 1378 анайла-рын, 134 бызаалаан инектерин, 75 кулунаан бедерин бүгү чаш төдери, бодунаан 18 төвөниң мыча саныг бодунаан мжн ал-ганнар.

Ам колхозта бирги салгалдын хайлак 2316 хойлар, 836 өшкү-лөр бар. Бүгү хойнуң 27, бүгү өшкү-нүң 27,5 хууу амжылжып укса-лыг. Артель эртен чымын хөй амжылдан 400 муң рубль орта-газы алган. Нарын дүктү 38 кош-карлар, 30 амыр хуналар шээр малдыг уксааын экижидеринге улау амжылдуу болуп турар. Малчылар эштер Кан-Хөй, Ичин-аа, Ширин-Хөй болгаш оон-даа өскөдөр түс-түс ошанган амжыл-дарынын талазы-биле эки көртүгү-терин чедип алганнар. Хойжулар эштер Сылжаан, Шойжап, Чакчы төрөн хойларынын хураганнарын чамгыс-даа чидирг чокка алган.

Индиг-даа болза, эртен чымын мал амжылдыг улау четпестер тур-ганын илеткелди болгаш санал берген малчылар демдегелзэн. Кол-хоз 1958 чылда инитиниң малынын баш санын өстүрү планын 95 хуу, сүт саалдыгынын планын чүгө 77 хуу күтүстеп. Мал калжары сан талазы-биле четчин турар-даа,

оаларын шынары багай, мал ту-рунга таарымча чок. Малдын продуктулуг чорун ам-даа дика ку-лу. Колхоз баштаар чери, мал ам-жылыг тусай өртөмнөдө мал ажаалгазын экижидер талазы-биле малчыларын ортузунга амжылды четпес организастааннан эртен чымын азеэн хөй мал хормчага таварышкан. Индиг четпестерин ам бодуругазы.

Малчылар боттарынын хура-лыгта хуваажыларын алган болгаш ап чорудар хемчегерин дугайында чотуур шийтирелер илереткен. Олар малды олардын септир-биле организастыг чайлашкан, анаа белеткел чоруттуган. Хөй кыргыз-дары оң амжыл хонукта доозулан турар.

Малчылар чайгы үдө күтүсепи-биле хуваажыларын мжндыг чүдүдери алышкан: чоккоу хуу-саада Мерен 7 мжн шлоказын мжнстерсаалыгын 3 өрөд бажы-нын туудуп бээр. Божалыг кышта-галарында четче туттунмаан 8 чур-талга бажыларын июньда бүрүн доозар, бирги сүт-бараан фермазы-ның 5 чаа бажыларын, район тө-вөндө фермага чедир электри шу-гуну олар кыска хуусаада бүрүн кылып доозар.

Амдыгаанга калжарларын сеп-телгезин малчылар кылып өгөдөр болгаш август 1-ге чедир Меренге 2000 баш бода мал кирер 6,1800 баш чаш малга база мжн саныг, Божалыгта шээр малдыг 7 калжа-ларын туудуп доозарын, малга си-генни хөй-биле белеткелерин ху-ваажылар.

А. МОЧ.

Тес-Хем районда

САМАГАЛДА. (Телефон-биле).

Тес-Хем районун колхозтары 1307 гек-тар черге мад чедирин тарымыр планныг. Оң инитинде 250 гектар кукурузаны тарымыр ужурут. Ленин аттыг колхозтуң ол култураларын тарымыр 525 гектар черин бүрүн аңдырып белеткен. Ам 10 гектар житняк, 30 га мжн тарыттыган.

«Чолуу» колхоз 390 га черге мал чедирин тарымыр. Херек кы-рында 55 гектар мжн, 20 гектар житняк, 20 гектар люцер-назы болгаш туренисти тараан. Букуруза болгаш картофель та-рылгалары ам эгелээр деп турар.

Школачылар практикада

Өнү районун Хандагайты орту-мак шлоказын 8-9 кластарынын өөреникчилери өөредилге чымын чедипкириг дооскан, 15 хонук хуу-саалыг бодуруга практикасын эгел-ден. 9-ку кластарын шлоказын туржулга шөлүн сугтарып, ногаа айыма өстүрер чымылдыг черин саксан. 8 кластын өөреникчилери «Коммунистче орук» колхоз ам-жыл артелинге баргаш, колхоз боду-ругазынын хөй яны адырлары-биле таныжып өгөдөн.

Д. ДЗЭРБЕК.

Өдүгенниң кижилери

ОЧЕРГ

1. «Совет Тыва» колхозтуң сууру Тоора-Хемниң ол талазын эринини кырында даярлашта туруп турар. Ону доозадыр кийи-даа чутууда эи-не-ага хуваажы. Чүгө хүн үер чүктөн бууру өдүгеннин кы-лач бажы, чаа колхозчу амдырал-дын төвүн соолугура-даа чүгө дөт, харап турар.

Ол суурда омак-хөдөт, өрес-ди-дик, амжыл-ишчи кижилер — тожу ачылар, ивижилер чуртап турар-лар.

Амгы колхозчу суур турар Адир-Бектеге он чыл мурунда чамгыс өргөн-даа чок турган. Анаа колхоз 1949 чылда тургустуган. Ол, об-ласта эи-не амжыл колхозтарынын бирзези. Ичинчаа-даа амжыл-агыл хөгжүдөр, чуртталга сууру тур-гаш талазы-биле колхозчулар бурун-гаар улау бажымын кылааннар.

Суурда өгө шлоказы, 250 олут-тут, библиотеканыг улау клубту, электростанцияны, 20 орунунт ууртулар асызын, 25 орунунт уру-лар садын, мажанын, амжыл садынын, чунар бажынын, хлөб бажылар черин, интервотын, баш-таар черин дөткөн контора-зын болгаш өскө-даа тууду-ларын тургускан. Шанда тайга таңдыга чер өгөдөн, чадыр-үгө ин-тинге чурттап чорон кижилер ам чаа, дөткөн, чымыг, аргы-силг бажылар-биле бүрүн хандырттыган. Суурун бүгү-ле бажыларын элек-триктинген болгаш радиокутту-ган.

Шала кезиктиг агаар ортала-нын, дээр ажалы келген. Амжыл хү-нү доозулап, кижилер бажыны-рыгче чаа-даа берген болу дөт. Ичинчаа-даа суурда амжыл тайны-

нышан. Клуб кышалаан бызаачы-ларын бажы-хирзези ам-даа да-жанышкан.

— Бо артык чери парангызла-же чедир доозулашканнар! — деп, бызаачыларын бирзези чутулаан.

— Мында чүү боор! Ады мазза салырга, ол-ла чүгө мжнкар! — деп, база бирзези соолугу дөткөн.

— Божуулаан, оолдар!

— Ады, ады! Ам-на кадангы кийр улаан!

— Бирзези белик болган!

Чеди чымыг баштайгы чазын өдүгенниң кижилери кымыл кы-лажымын-биле үкүн турарлар. Олар-нын санында амжыл күтүстөнгөн нормада дика хөй.

2. Дараазында хүнүң кежээни-де колхозтуң саар инек фермазын-га бардым. Фермада кезик саалды кидин-не туудулап тур.

Чадагай калжар дүшкөн, айт багдан турумда, мжн хай деп кел-ген, чолжак, кара оол мжн-биле эи-лең мжнделешти.

— Ферма өргөлекчиз бар бе, дом? — деп, оң айттырдым.

— Ол суурже, партия хураалы-че чоруй барган — диди.

— А сөн чүвү кылып турар сен?

— Утүгетчин турар мен.

— Сүт саалды элек бе?

— Шору-ла — деп, кижин допчу хандыдым.

— Ким эи-не хөй сүт саап тура-ры?

— Хувааска-ла — деп, база-ла кыска хандыдым.

Ферманын үчөгүнги комсомолчу Кол Седип-оол саначыларын амжыл-херектерин дугайын чутулаан.

Түткүр улаанышкынныг инектер-ин өстүрүп турар. Колхозтуң сүт саар инеэ 176, мжнчаага оларын колхозу — 140 саар инек ол ферма-да туруп турар. Ам херек кырында бы-заалаан 67 инекти саап турар. Фер-мада саначылар он кижин. Оларын кижин бүрүзүндө 13 саар инектерин быжылаан. Ферманың чымын саап амыр сүдүнүн инити планы 323 тонна, а бирги кырталда сатта-ны — 42 тонна. Ферманын саначы-ларын хөй нурутуу комсомолчулар, олар сүт саалдыгын өвөдүдөр дөш боттарынын аразында чарыш-тыг амжылдан турарлар. Амжылдар-нын чарыжыга комсомолчу саначы Хувааска тиндеп турар. Ол эртен чымын инек бүрүзүндө 1300 литр сүтү саап алган. А бо чымын инек бүрүзүндө 1400 литрин саап амыр-ын хуваажы. Бо чымын үш айларында Баран Хувааска боду-нда быжылаан инектерин инити-зи-биле 4133 литр сүтү сагган. Саначылар Дулгу, Курмаа олар ба-за-ла багай эвес түнөдөгү.

Ферманың коллективин малдыг продуктулауун белидир дөш шууду-гу амжылдан турар. Ол ферма рай-онун фермалар аразында шилчир кымыл туугун, колхозтуң шилчир кымыл туугун быжымын-биле туудуп турар.

Бир инектен 1400 литр сүт дээр-ге Токунуң бодулаарында дика улау чедикшин. Шанда инектен мжн сүт саап амыр байтыгай, инектин бодун танымас кижилер Токуга хөй турган. Ам үе мжн эвес. Колхозчу тургустут кижилер-ин амжылдыгга улау чарыжы-ны бодурунган.

Колхоз тургустуугу турда, 1949 чылда шунту-ла 10 баш инек тур-

ган. Ам саар инек 176 баш чедип, азы 15 саар өскөн. Чеди чыл пла-нында колхозта саар инектиг баш саны 356 чедер, азы ийи амжыл ба-тай эвер. А сүт бүдүрер 1958 чыл-да 203 тонна турган болза, 1965 чылда 520 тонна чедер, азы 2,9 саар эвер.

Фермада сүт хуваажы амыр черге бардымы. Ишти аргы-силг, дөткөн өрөд. Сүт тигар машиналарын чымылаан тургузуп каан. Тигар сүтү улау дооскарга кут-кан, эгелзеге кымыл-биле амжылдан турар. Анаа улау-ла хунарга сүт көдүрүп алган, кымыл чарыктыг, долбаныг кымыл чарыктыг, хөвү санын, ак-өз халаттыг, чолжак-сымак кыс кирип келди.

— А-а, Хувааска сүдүң өскө-дүң бе? — деп, үчөгүн айттырдым. — Каям, хөмчөткөдүм.

Хөмчөр хурунче кулутулар.

— Ох! Талтыг-ла 10 литр! — деп, Кол хөмчөдү.

— Чамгыс-ла инектиң сүдү мжн-ка-ла — деп Хувааска каттырып чу-гаалдым.

— Кайы, «Манган инек» бе ол? — Ийе, «Манганны»-дыр. Ол бөгүн бир-ле дугаарында 10 литрин бөдүр.

«Далайга дамды немере» дээр үдөгөр чутуа бар болгай. Ферманың амжыл-ишчилеринин чедипкириг чеди чыл планын хуусаа бетинде күтүсеп дөш, азы, сүт бүдүрерин өвөдүдөр дөш бүгү улау сүт де-мисини санымын бодуру.

Фермага амжыл доозулаан. Амжыл-тар ойнап, хөдөп киришкенер. Оларын өөрүшкүгү өр-шоору эи-не-арга чамгылаан үткен.

3.

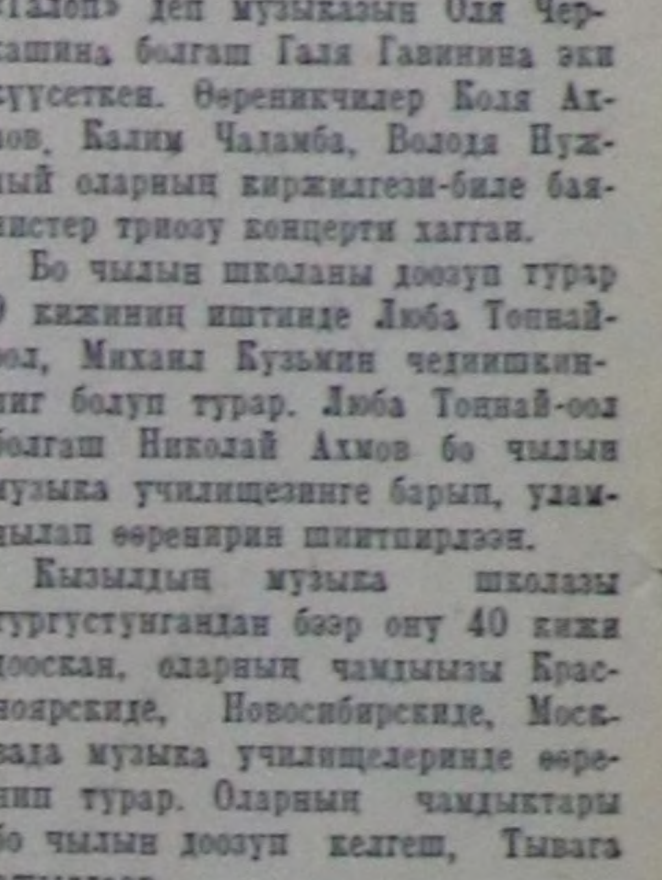
Болжол төвөгүн эеп келген, чол-жак, мадагар санын, дөткөн херек-тиг, бажынын дүгери бүрүзү, ха-

ваанда ханы сыгылар доора чыт-кылапкан, дарбыл салдыг, инекте-лек чарыктарыг, мжн дөтү бер-ген, мжнчаа-даа ада-бышалаан чинги ажал ажал кижин-биле ужу-ражы берди.

Мендешкен соонда кижин саат-да чок чутулаан үнү:

— Силер мени сугулап турган дээрде бедим.

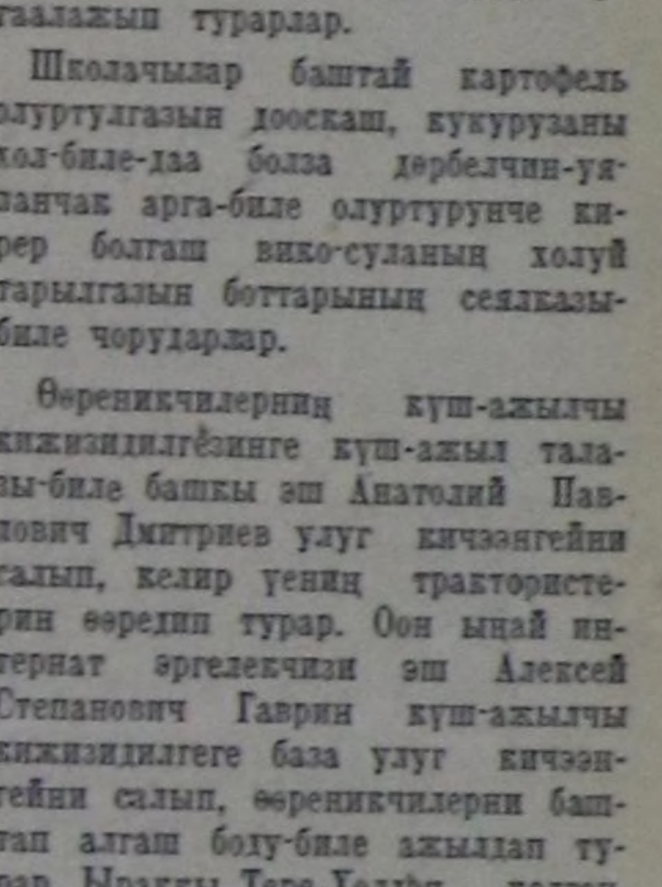
Туннелдер чуну көргүскенил

1959—1960 өөрчилгө чыда-
рынга анаа 258 уруулар өөрөнө.
Музыка школында баян класының
башкыы В. Шведов болган теория
болган кылдыг хөгжүм класының
башкыы Р. Кендешбил олар өөр-
өңкүчлөгө ханы билдигелен берип.

Үстүндө чедишшиинер-биле чер-
телештир чедимче чок чүүлдерни
демдегилес арга чок. 230 өөреник-
чилернин иштинде чүгө 20 өөре-

Л. АЛЕКСАНДРОВ.

Николай Очур болгаш оон өөрү өскөдээ өөреникчилер мурнакчы совет техниканы башкаларынын аргазын өөренип ап турары дыма өөрүнчүг.

С. ТАМБА.

Редактор **Н. С. ШОЯГУ.**

УКЧУЛАРГА!
Н“

ддын ийиги чартынын
оруп турар.
чылда өртээ 26 рубль
бүгү салбырлары, харылзаа
ээп ап турар.
ийи бүрүзү чагыдып

диктант):

хүнийн дугаарыг 20-дөн 27-ге
иш Казалга эрттерин. Учлүүсө
диринжикиннеге дараазында до-
25-төн июнь 25-ке чедир үеңда
ичне чорудар:
дугайымда Бишкан билигин
ны;
характеристиказы;
ичил бижикиң хоолгазын юта-
але;
ячина шымылгазын (№ 286 фор-
нимин дугайымда шымыдыг би-
ында тывамкан шымылгамы;
да тывамкан шымылгамы;
т чокка тырттырган—3 фото-чу-
пышаан, документилерин дара-
нын кудумчуу, бажы № 4, Кы-
циязынга.
ИЩЕЗИНИҢ ДИРЕКЦИЯЗЫ.

• • •

утуптар турар Шилев Иван Тиме-
еевинден чарлар дугайымда хөрөк
вүрүп турар. Ук хөрөктэ Бызыл
коорайынч 1-ги участогунун улус

„ШЫН“

Чыгылганың чартык чылда өртээ 26 рубль 10 копеек.

КЫЗЫЛДЫН БАШКЫ УЧИЛИЩЕЗИ ЧАА ӨӨРЕДИЛГЕ
ЧЫЛЫНГА СТУДЕНТИЛЕР ЧЫЛДАЗЫН ЧАРЛАП ТУР

Кызылдың башкы училищесин чаа оорудилге чылымда 1-ги курсуна 17-ден 30 хар чедир ызылгъ, орумук школаны доскалан болгаш училищеге киреринки экзаменини чедикшининки дужааган тыва оолдар, кыстары дүлөз алыр.

Училищеге ооренирини хуусаазы 3 чыл болгаш хүлөз алдынганнар куруенин долу хандырылганын ал ооренир, Ооренир ки ээсинер дараазында эртемгерге киреринки экзаменинер дужаар:

- орус дылга (бижиме-биле — диктант);
- арифметикага (ас-биле);
- тыва дылга (бижиме-биле — диктант).

Хүлөз алырышны экзаменинер бо чылдын июнь 20-ден 27-ге чедир районнар тыгиринер болгаш Кызылга эрттирер. Училищеге хүлөз алырышны дугайында билдириникингерге дараазында документааларны кады кошкан, май 25-тен июнь 25-ке чедир уенин чегинде училищенин дирекция чериче чорудар:

- орумук школаны доскаалынын дугайында Умшкан билгенин аттестазын;
- хол-биле Сижээн автобиографияны;
- школа дирекциязынын берген характеристиказын;
- төрүттүгенинин дугайында херечиле бижиктин хоолгазын ротариялдыг конторга шынызганын-биле;
- кадыкчылынын дугайында медицина шынызгазын (№ 288 форма дугаар);
- шериг албаганы хамсарылгазынын дугайында шыныздыг бижити;
- ада-неэзини өг-бүлезини дугайында тывыскан шынызганын;
- чурттал туурач черини дугайында тывыскан шынызганын;
- 3—4 см, хемчээдиг болгаш берг чокка тырттырган—3 фото-чурруктары.

Бодукур тодаргай адресин айтыпшван, документааларын дараазында аяргече чорудар: Кызыл, Ленин куумчузу, бажары № 4, Кызылдын башкы училищенин дирекциязыга.

БАШКУ УЧИЛИЩЕНИН ДИРЕКЦИЯЗЫ.

Биздин хоорайнын Кызыл парти-
кудукчузунун № 17 бажындын
вартарында чурттап турар ха-
гы Шилыева Мария Михайловна
де хоорайнын П. Пугево 61-г-де
чурттап турар Шилыев Иван Тим-
феичиден чарлыр дугайында хер
бадуртп турар. Уз хересте Кызыл
хоорайнын 1-ги участогунун у-
судунга хер.